

**Cigány Szociális és Művelődési
Módszertani Bázis Egyesület**

**XI. Nemzetközi
Romafesztivál
Szakmai beszámoló**

Tartalomjegyzék

1.	CSZMMB eddigi munkáját bemutató rövid ismertető.....	3
1.1	Bevezetés	3
1.2	Nemzetközi Romafesztiválok Pécsen.....	5
2.	A XI. Nemzetközi Romafesztivál programja.....	5
2.1	2021.09.24.	5
2.2	2021.09.25.	6
	XI. Nemzetközi Romafesztivál fellépő együttesek (Pécs Balokány-liget).....	6
	• Hősök Tere Csillagai Táncsoport	6
	• Khetanipe Táncsoport	7
	• Shukaripe Táncsoport	7
	• Chache Rom Együttes – Pécs, Magyarország	7
	• FUND Iskola Táncegyüttese – Pécs, Magyarország	7
	• Véméendi Tambura Zenekar	7
	• Khelipeske Rom Együttes	7
	• Roma Fest Együttes – Erdély, Románia	7
	• Kanizsa Csillagai Együttes – Nagykanizsa	8
2.3	2021.09.26.	8
	• Parno Graszt Együttes - Budapest.....	8
3.	A XI. Nemzetközi Romafesztivál kommunikációja.....	8
4.	A XI. Nemzetközi Romafesztivál költségvetése és szakmai hatása	11

1. CSZMMB eddigi munkáját bemutató rövid ismertető

1.1 Bevezetés

Szervezetünk, a Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis 1996 óta nagy szerepet tölt be Pécs és a Dél-Dunántúli régió roma kulturális értékeinek, hagyományainak bemutatásában, oktatásában és ez által megőrzésében. Működésünk során eddig számos országos jelentőségű és nemzetközi romafesztivált szerveztünk, valamint rendszeresen ellátunk számos egyéb kulturális és koordinációs feladatot is – mindezt azért, mert fontosnak tartjuk, hogy a többségi társadalom megismerje a cigányság értékeit.

Az általunk létrehozott FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskolában a zene, tánc, képzőművészeti oktatásban az elmúlt évek során tanévenként közel 500 gyermek vett részt, mely számadat a hazai kisebbségi oktatásban kiemelkedőnek nevezhető. Munkánk hasznosságának, eredményességének elismeréseként nagy örömünkre, iskolánk 2007 decemberében elnyerte a „kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény” címet. A diákok produkcióikat a széles közönség előtt is bemutatják a roma fesztiválok keretében.

A Bázis egyben összefogó szerepet is ellát: a térségben működő roma szervezetek közreműködésével, művelődési és művészeti szakemberek bevonásával újra és újra kulturális programokat hívunk életre, fórumot biztosítva az identitás erősítésének érdekében. Ezek között szerepelnek nagyobb lélegzetű fesztiváljaink a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft.-vel (korábban Pécsi Kulturális Központ) közösen. A Művészeti és Gasztronómiai Fesztivál, valamint a Pécsi Sétatér Fesztivál keretén belül évek óta megrendezésre kerülő Nemzetközi Roma Művészeti Hét, a Pécsi Napok Roma Napja, valamint a Nemzetközi Roma Fesztiválok.

Programjaink megvalósítása során kiemelt szerepet kap a nyitott szemléletmód kialakítása, valamint az esélyegyenlőségre való törekvés, mind a pozitív példa és világnézet felmutatása, mind az integráció terén.

Az elmúlt években megrendezésre került Nemzetközi Romafesztiválok célja az volt, hogy tovább éltesse a hazai és a határokon túli cigány népművészeti hagyományokat, és egyben kitekintést nyújtson a világra, a kiemelkedő külföldi és hazai cigány együttesek produkcióira. A XI. Nemzetközi Romafesztivál szervezésével is ezt a célt kívántuk folytatni.

A rendezvény elsősorban a zene és a tánc segítségével mutatta be a tradicionális, nagyon gazdag hagyományokkal rendelkező cigány kultúrát. Mivel több országból érkeztek a fellépő művészek, ezért mindegyik különleges, egyedi értéket képviselt, egyúttal hozzá járult a cigány kultúra sokszínűségéhez. Összességében elmondható, hogy a fellépő együttesek remek műsorokkal kápráztatták el a programok iránt érdeklődő roma és nem roma embereket.

A XI. Nemzetközi Romafesztivál a Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis Egyesület főszervezésében, a FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola és a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. támogatásával került megrendezésre 2021. Szeptember 24-26-ig.

A rendezvénynek nem titkolt célja a kulturális esélykülönbségek csökkentése, melynek érdekében szervezetünk megalakulása óta nagyon sokat tett, de természetesen a tevékenységet folytatni szükséges. A programok során kiemelten számítottunk a fiatal közönség érdeklődésére, hiszen a hagyományok átvétele, a különböző kultúrák megismertetése esetükben hatványozottan igaz. A fiatal, tehetséges gyerekek részére akár például is szolgálhat egy színvonalas előadás, elképzelhető ugyanis, hogy ők is elkezdik a tevékenységet végezni. A roma gyerekek esetében számos példát láthatunk erre, nem beszélve arról, hogy közülük sokan antiszociális cselekedetek végzése helyett próbákra járnak, hasznosan töltik szabadidejüket, esetleg kitörési lehetőséget látnak a zenében, táncban.

Egy ilyen rendezvény során új ismeretségek, kapcsolatok alakulnak ki, sok esetben a magyar együtteseket is meghívják külföldi fellépésekre (pl. a FUND Iskola korábbi táncsoportja, a Khelipeske Rom is fellépett már külföldön, Tajvanon). A fesztivál ez által nagymértékben hozzá tud járulni az európai és nemzetközi kulturális, művészeti együttműködés rendszeréhez. A külföldi fellépések során pedig elviszik Magyarországra és a hazai cigányság értékeit, sokszínűségét külföldre, mint ahogy az itt fellépők is bemutatják saját kultúrájuk, hagyományaik jellemzőit.

1.2 Nemzetközi Romafesztiválok Pécsen

I. 1999

II. 2001

II. 2003

IV. 2004

V. 2007

VI. 2008

VII. 2010 (Az Európa Kulturális Főváros programsorozat része volt)

VIII. 2014.08.15

IX. 2016.06.27

X. 2018.06.22-24

XI. 2021.09.24-26

A Nemzetközi Romafesztiválok célja mind szélesebb körben képviselni a roma kultúrát. Az évek során sikerült felvenni a kapcsolatot Pécs testvérvárosainak alkotóival, előadóművészeivel, ezért mára egy kétirányú diskurzus alakult ki horvát, erdélyi, bosnyák és szlovák irányban.

Az első három Fesztivál a Pécsi Napok keretében került megrendezésre, a továbbiak a pécsi Örökség Fesztivál önálló egységei voltak, a VIII. Nemzetközi Romafesztivált a Déli Kapu Fesztivál és a Magyarok Kenyere Ünnepe keretében a Pécsi Fesztiválszervező Nonprofit Kft. főszervezésével került megrendezésre, 2014. Augusztusban. A IX. Nemzetközi Romafesztivál időpontja 2016.06.27-én volt a Gandhi Gimnáziumban, a X. Nemzetközi Romafesztivál 2018.06.22-24-ig került megvalósításra a Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis főszervezésében, a FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola támogatásával, míg a XI. Nemzetközi Romafesztivál 2021.09.24-26-ig volt megtartva. Erre a fesztiválra egy évvel korábban került volna sor, de sajnos a vírushelyzet miatt előbb 2021. tavaszra, majd őszre kellett módosítani az időpontot.

2. A XI. Nemzetközi Romafesztivál programja

2.1 2021.09.24.

Az első nap a hagyományörzés, civil szervezetek, roma közélet, roma jogok, gasztronómia témájú konferencia került megrendezésre.

Előadók a következők voltak:

- Teleki László – Roma jogok, magyarországi roma közélet
- Dr. Kunszt Márta – Civil szervezetek és a kultúra kapcsolata
- Várnai Anna – Roma gasztronómia
- Kovács Katalin – Nemzetközi romafesztiválok tapasztalatai

A konferenciát követően került sor az idén elhunyt Orsós Ferencnek, a FUND Iskola korábbi igazgatójának festészeti kiállítására.

A kiállítást pedig a FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola Táncsoport bemutatója követte.

A konferencia és a kulturális program után állófogadás volt, melyet a Színes Gyöngyök Egyesület, a Kóstolda üzemeltetője nyújtott.

A rendezvényen többségében a CSZMMB és a FUND Cigány Alapfokú Művészeti iskola tanárai, partnerei és meghívott vendégek vettek részt a Pákolitz utcai iskolában. A program moderátora Ignác József, korábbi besencei polgármester volt.

Az első előadó Teleki László volt, aki a roma közélet fontosságát hangsúlyozta előadásában. Őt Dr. Kunszt Márta, Pécs civil kapcsolatokért feleős tanácsnoka követte, aki a cigánysággal kapcsolatos személyes emlékeit osztotta meg a résztvevőkkel. A harmadik előadó Várnai Anna, a Színes Gyöngyök Egyesület elnöke volt, aki az általuk üzemeltetett Kóstolda működését mutatta be. Ezt követően Kovács Katalin, a FUND Iskola igazgatója ismertette a CSZMMB szervezésében megvalósult korábbi Nemzetközi Romafesztiválokat, illetve azok helyi kultúrára gyakorolt hatását.

2.2 2021.09.25.

XI. Nemzetközi Romafesztivál fellépő együttesek (Pécs Balokány-liget)

- **Hősök Tere Csillagai Táncsoport**

A Hősök Terei Táncsoportot fiatal táncosok alkotják, akik sok fellépésen vettek részt az utóbbi időben, elsősorban Pécsen és környékén.

- **Khetanipe Táncsoport**

A tehetséges fiatal táncosok színvonalas előadást nyújtottak a fesztivál keretében.

- **Shukaripe Táncsoport**

Szintén fiatal táncosokból áll a Shukaripe Táncsoport, akik nagyon sok színvonalas fellépésen vannak túl, ezek közé tartozik a XI. Nemzetközi Romafesztivál is.

- **Chache Rom Együttes – Pécs, Magyarország**

A Chache Rom, a FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola zenekara, 4 főből állnak. 2012-ben alakultak, autentikus cigányzenét játszanak. A Fölszállott a páva televíziós vetélkedőn különdíjat nyertek, egyben országosan ismertségre tettek szert. 2014-ben a Khelipeske Rom Táncegyüttessel közösen szerepeltek a Fölszállott a páva sorozatában. Az ismertségük aktívan közrejátszik abban, hogy napjainkban rengeteg fellépésen vesznek részt.

- **Komlói Fekete Láng Táncsoport**

A komlói táncsoport hosszú évek óta rendszeres fellépője a környékbeli rendezvényeknek, romafesztiváloknak. Jellemző rájuk, hogy nagyon magas színvonalú műsort adnak elő, a kísérő zenekaruk pedig a Chache Rom Zenekar.

- **FUND Iskola Táncegyüttese – Pécs, Magyarország**

A FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola táncsoportos tanulóiból álló együttes, 6 páros alkotja a táncsoportot. Fiatal koruk ellenére már több rendezvényen léptek fel, melyeken rendszeresen nagy sikert érnek el.

- **Véméendi Tambura Zenekar**

A Véméendi Tambura Zenekar nagyszerű hangulatot teremtett a fellépésével.

- **Khelipeske Rom Együttes**

A Khelipeske Rom Együttes Maros menti cigánytáncokat ad elő, rendkívül magas színvonalon. Az együttes vezetője Bobo Rommell György, a táncsoport korábban szerepelt a Fölszállott a páva televíziós műsorban is.

- **Roma Fest Együttes – Erdély, Románia**

A Marosvásárhelyről és környékéről (Régen, Sárpatok, Gernyeszeg) verbuválódott roma táncsoport. Az együttes tagjai nagyon tehetségesek, az ének, a zene és a tánc, mint mondani szokás, a vérükben van. Fellépéseikkor a legnagyobb tapsot a cigány verbunk és a műsorzáró ritmusetűd szokta kiváltani. Óriási sikert arattak, a végén többször tapsolta vissza őket a lelkes közönség. A programjuk végén bekapcsolódott a Khelipeske Rom Együttes is, a közös produkció a nap fénypontja volt.

- **Kanizsa Csillagai Együttes – Nagykanizsa**

A nagykanizsai romák tradicionális beás dalaik mellett oláh cigány, délszláv és román dallamokat is megszólaltatnak. A fellépők családtagokból állnak, ami éppúgy jellemző a kelet-, mint a nyugat- és dél-európai cigányokra. Ez az érzelmi egység nagyon szépen nyilvánul meg előadások közben, melyeken remekül mutatják be, hogy is születtek a népdalok régen, de még ma is: tehetséges emberek a saját kultúrájukban gyökeredzve hívják életre a legszebb ötvözeteket. A hangszerek és a szövegek tökéletes egységet alkotnak, melyben az énekesek kiemelkedően szép és hajlékony díszítéseket alkalmaznak. A programjuk mindig nagy sikert aratott a nézők körében.

2.3 2021.09.26.

- **Parno Graszt Együttes - Budapest**

A „Parno Graszt“ együttest 1987-ben alapították. Úgy magyarul, mint Romani nyelven énekelnek, sokszor egy dalban is cserélik a nyelvet, vagy egyszerre énekelnek mindkét nyelven. A zenekar a zenei gyökereit a közvetlen környezetben gyűjtötte a szabolcs-szatmári Paszab és környékéről. Zenéjük így őrizhette meg ősi, eleven karakterét, a zenekar pedig őszinte, közvetlen természetét. A több mint kétórás koncert óriási sikert aratott, többször visszatapsolta őket a közönség.

3. A XI. Nemzetközi Romafesztivál kommunikációja

A XI. Nemzetközi Romafesztivál a Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis főszervezésében, illetve a FUND Cigány Alapfokú Művészeti Iskola és a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. támogatásával került megrendezésre.

A kommunikációs feladatok egy részét (pl. programismertető és információ megjelentetése a helyi médiában) a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. végezte el (ebben segítségükre volt Pécs Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala is).

A Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis részéről szórólap készült 300 példányban, továbbá a Facebookon és emailben folyamatosan lettek az információk és a meghívók kiküldve. Ezeken kívül személyesen is megkerestünk rengeteg embert, hogy felhívjuk figyelmüket a rendezvényre.

A programot megelőző napokban az ismerősök több ezer Facebook megosztással segítették a rendezvény lebonyolítását. A rendezvény 2. napján részt vett a DIKH TV műsorvezetője, Szilvási István, aki moderátorként is közreműködött a rendezvény lebonyolításában.

A XI. Nemzetközi Romafesztivál Facebook elérhetősége:

<https://www.facebook.com/Cig%C3%A1ny-Szoci%C3%A1lis-%C3%A9s-M%C5%B1vel%C5%91d%C3%A9si-M%C3%B3dszertani-B%C3%A1zis-Egyes%C3%BClet-249057306998075>

A CSZMMB honlapja: <https://cszmmbpecs.hu/>

A XI. Nemzetközi Romafesztivál szórólapja és plakátja a következő volt:

XI. NEMZETKÖZI *Romafesztivál*

IDŐPONT: 2021.09.24-25-26

Programok

2021.09.24 14:00-15:30 - PÉCS PÁKOLITZ I. U. 33

HAGYOMÁNYŐRZÉS, CIVIL SZERVEZETEK, ROMA KÖZÉLET,
ROMA JOGOK, GASZTRONÓMIA TÉMÁJÚ KONFERENCIA

A KONFERENCIÁT KÖVETŐEN ÁLLÓFOGADÁS LESZ.

2021.09.25 - PÉCS BALOKÁNY LIGET

- 14:00-14:20: HŐSÖK TERE CSILLAGAI TÁNCCSOPORT
- 14:20-14:40: KHETANIPE TÁNCCSOPORT
- 14:40-15:00: SHUKARIPE TÁNCCSOPORT
- 15:00-15:30: CHACHE ROM ZENEKAR
- 15:30-15:50: KOMLÓI FEKETE LÁNG TÁNCCSOPORT
- 16:00-16:30: FUND TÁNCCSOPORT
- 16:30-17:00: VADVIRÁG TÁNCCSOPORT
- 17:00-17:30: VÉMÉNDI TAMBURA ZENEKAR
- 17:30-17:50: KHELIPESKE ROM TÁNCCSOPORT
- 18:00-18:30: ROMAFEST TÁNCCSOPORT (ERDÉLY - ROMÁNIA)
- 18:30-19:30: KANIZSA CSILLAGAI EGYÜTTES

2021.09.26 20:00-22:00-IG - PÉCS SZÉCHENYI TÉR
PARNO GRASZT EGYÜTTES

SZERVEZŐ A CIGÁNY SZOCIÁLIS ÉS MŰVELŐDÉSI MÓDSZERTANI BÁZIS
TÁMOGATÓ A NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

4. A XI. Nemzetközi Romafesztivál költségvetése és szakmai hatása

A pályázati elszámolásban szereplő 1.500.000 Ft-os NKA pályázati támogatást és a 375.000 Ft-os önrészt a fellépő együttesek tiszteletdíjára, étkezésre, biztonsági szolgálatra használtuk fel.

2021.09.24-én a szakmai konferencia, a kiállítás és a FUND Iskola táncosainak közreműködésével kezdődött a program a FUND Iskola székhelyén, a Pákolitz utcában. A második napon volt a hagyományőrző kulturális program, melynek helyszíne a Balokány-liget volt. Sajnos a vírushelyzet negatívan befolyásolta a XI. Nemzetközi Romafesztivál megszervezését és lebonyolítását. A fesztivál időpontját háromszor kellett módosítani, végül 2021. szeptember végén sikerült tető alá hozni a rendezvényt (korábban mindig két évente került megrendezésre a fesztivál, eredetileg 2020. Szeptemberben lett volna, de szerencsére egy év csúszással azért meg tudott valósulni a programsorozat).

Az viszont nagy probléma volt, hogy az eredetileg meghívott Rom Som Táncegyüttes Ukrajnából nem jött el, mivel nekik a határon nagyon drágán kellett volna tesztelést végezniük, ezt sem ők, sem a CSZMMB nem tudta bevállalni. A horvát RKUD Darda Táncegyüttes pedig pár nappal a rendezvényt megelőzően mondta le a részvételt, mivel a táncosok közül többen nem voltak beoltva, így pedig nem merték vállalni az utazást Pécsre. Így egyedül az erdélyi Roma Fest Együttes volt külföldi fellépő, az ő műsoruk rendkívül magas színvonalat képviselt.

A szombati napon előbb a táncegyüttesek léptek fel: Hősök Tere Csillagai Táncsoport, Khetanipe Táncsoport, Shukaripe Táncsoport, majd a Chache Rom Zenekar műsora következett, egyben ők adták a zenei kíséretet a Komlói Fekete Láng Egyesületnek és a FUND Iskola Táncsoportjának is. A Véméndi Tambura Zenekar programját pedig a Khelipeske Rom Táncsoport fellépése követte. Utánuk lépett fel a Roma Fest, akik szenzációs előadással kápráztatták el a közönséget, befejezésként együtt táncoltak a Khelipeske Rom táncosaival.

A szombati programot a Kanizsa Csillagai Együttes műsora zárta, akik bár viszonylag gyakran lépnek fel Pécsen, mindig nagy sikert aratnak.

A vasárnapi, 3. napon, Pécs főterén, a Széchenyi téren tartott egy nagy koncertet a Parno Graszt Együttes. Ez egy költségvetésű program volt, ezért közösen valósítottuk meg a Pécsi Napokat szervező Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft-vel. A koncerten kb. 1.700 ember vett részt,

nagyszerű hangulat jellemezte, a végére szinte mindenki táncra perdült, köszönhetően az ismert és népszerű daloknak. Fontos megjegyezni, hogy a Parno Graszt koncerten nagyon sok nem roma származású ember is részt vett, a program remek alkalmat biztosított a romák és a többségi társadalom tagjai közötti párbeszéd elősegítésére, az előítéletek megszüntetésére.

A háromnapos rendezvény, melyen közel 2.400 ember vett részt, nagy sikerrel fejeződött be, a közönség jól szórakozott és vastappsal jutalmazta a fellépőket. Ez alapján egyértelműen elmondható, hogy elérte a célját és igény van a Nemzetközi Romafesztivál sorozat folytatására, a sorrendben XII-re a terveink szerint 2023-ban kerülhet sor.

Meggyőződésünk, hogy ha nincs a vírushelyzet, illetve ha a Sétatéren kaptunk volna helyszínt (a korábbi nemzetközi romafesztiválok ott kerültek megrendezésre, leszámítva a megelőzőt), még nagyobb tömeg vett volna részt a programon. Egyértelműen a Sétatér Pécs legjobb szabadtéri fesztivál helyszíne, itt szokott a legnagyobb számú közönség összejönni. A jelenlévők nagyon jól érezték magukat, így összességében elmondható, hogy kellemes hangulatú, sikeres rendezvény volt a XI. Nemzetközi Romafesztivál. Ezt a közönség, valamint a fellépők is így látták, továbbá egyetértettek abban, hogy hagyománnyá vált a fesztivál, igénylik az emberek, szükség van a folytatásra.

A rendezvény három napja alatt a szervező Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis Egyesület a vírushelyzettel kapcsolatos érvényben lévő szabályokat maximálisan betartotta (kézfertőtlenítés, a védettségi igazolvánnyal nem rendelkező nézők kordonnal történő elkülönítése, stb.). Nagyon reméljük, hogy a vírushelyzet megoldódik és a következő években már nem kell korlátozásokkal, időpontváltozásokkal foglalkozni.

A program során a fellépőket a - Színes Gyöngyök Egyesület szervezésében - meleg étellel láttuk vendégül.

Orsós Gábor

elnök

Cigány Szociális és Művelődési Módszertani Bázis Egyesület

7626 Pécs, Béri Balogh Ádám u. 3/6

Pécs 2021-11-10.

**Cigány Szociális és
Művelődési Módszertani
Bázis Egyesület**
7626 Pécs, Béri Balogh Á. u. 3/6
Adószám: 18309050-1-02

nka
Nemzeti Kulturális Alap